

Lausunto Väyläviraston investointiohjelman 2024-2031 luonnoksesta

Kaupunginhallitus 20.02.2023 § 64
155/08.00.00/2023

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, kaupunginjohtaja Eero Vainio, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Väylävirasto pyytää lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031.

Väylävirasto on laatinut osana Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa järjestyksessään kolmannen valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman. Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet. Väylävirasto päivittää investointiohjelman vuosittain. Vuosia 2024–2031 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista.

Investointiohjelmassa esitetyt hankkeet on jaettu kahteen osaan niiden toteutusvalmiuden ja kiireellisyys- sekä vaikuttavuuden perustella. Hankekorissa 1A olevien hankkeiden suunnitelma-valmius ja vaikuttavuus on riittävä päätöksen tekoa varten tai ne ovat muuten kiireellisiä. Hankekorin 1B hankkeet edellyttävät vielä jatkosuunnittelua ennen kuin niistä voidaan tehdä päätöstä.

Investointiohjelman uusiin kehittämisinvestointeihin on käytettävissä noin 3 mrd. euroa. Tästä rahoituksesta kohdistuu maanteille noin 1,2 mrd. euroa, rautateille noin 1,6 mrd. euroa ja vesiväylille noin 0,2 mrd. euroa. Perusväylänpidon pieniin parantamishankkeisiin on käytettävissä noin 755 milj. euroa, josta maanteille kohdistuu 310 milj. euroa, rautateille 420 milj. euroa ja vesiväylille 25 milj. euroa.

Investointiohjelma, talouskehys v. 2024 - 2031				
Rahoitus keskimäärin v. 2024–2031	Kehittäminen *)		Perusväylänpito, parantaminen	
	M€/a	yhteensä M€	M€/a	yhteensä M€
Rataverkko	201	1 605	53	420
Maantieverkko	146	1 166	39	310
Vesiväylät	24	192	3	25
Yhteensä	370	2 963	95	755

*) Kehittämisen luvut sisältävät 450 milj. euroa jatkuvien hankkeiden rahoitusta vuodesta 2032 eteenpäin. Jatkuvista hankkeista tehdään hankepäätökset ennen vuotta 2032, mutta rahoituksen käyttö kohdistuu osittain vuodesta 2032 eteenpäin.

Taulukko 1. Investointiohjelman talouskehys vuosille 2024–2031. (Väylävirasto 2023)

Investointiohjelma edistää hankkeiden CEF-rahoitusmahdollisuuksia. Euroopan unionin CEF-ohjelmalla rahoitetaan Euroopan laajuiselle TEN-T-verkolle kohdistuvia hankkeita. Investointiohjelmassa on tunnistettu väylähankkeita, joille on mahdollista hakea CEF-rahoitusta kansallisten rahoituspäätösten jälkeen. Alustavan arvion mukaan investointiohjelma

sisältää yhdeksän ratahanketta, neljä maantiehanketta ja kaksi vesiväylähanketta, joiden suunnitteluun ja/tai toteutukseen olisi mahdollista hakea CEF-rahoitusta.

Vaikutusten arviointi on ollut osa investointiohjelman valmistelua ja siihen liittyvää tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa. Investointiohjelma on kehitetty jatkuvasti arvioinnin perusteella tavoiteltuun suuntaan. Investointiohjelmaa muodostettaessa on hyödynnetty vaikutusten arviointia, jolloin arvioinnissa tuotettava tieto tukee hankkeiden priorisointia ja sen läpinäkyvyyttä. Investointiohjelman kokonaisvaikutusten arvioinnissa nostetaan esiin vaikutusketjut sekä eri näkökulmien riippuvuussuhteet ja sitä kautta tehdään johtopäätökset investointiohjelman kokonaisvaikutuksista. Investointiohjelman vaikutusten arviointi ei sisällä rakentamisen aikaisia vaikutuksia.

Investointiohjelmassa on esitetty rata- ja tieverkon toteutushankkeita Turun kaupunkiseudulle sekä Raision kaupungin alueelle. Vesiväylien toteutushankkeita ei ao. ohjelmakaudella ole esitetty Turun seudulle.

TIEHANKKEET

E18 Turun kehätie Raision keskustassa (1A)

Tiejakso Raision keskustassa poikkeaa huomattavasti muista E18 tieosuuksista. Keskustassa kaupunkiliikenne ja päätien liikenne sekoittuvat ja tie ei täytä tärkeimmille päätieyhteyksille asetettuja tavoitteita. Kehätien parantamisen tavoitteena on korjata puutteet tienlaatutasossa, liikenteen sujuvuudessa ja turvallisuudessa sekä tukea kaupunkiseudun kasvuedellytyksiä.

RATAHANKKEET

R5 Turku-Uusikaupunki peruskorjaus (1A)

Hankkeessa toteutetaan radan peruskorjaus, jolla varmistetaan liikennöintimahdollisuudet tulevaisuudessa. Hankkeeseen sisältyy mm. päällysrakenteen uusiminen. Hankkeessa parannetaan myös tasoristeysturvallisuutta. Tavaraliikenteen nopeustaso, korkeintaan 60 km/h pysyy samana kuin aiemmin.

Investointiohjelman 2024–2031 ulkopuolelle jääneet ratahankkeet

Raisio-Naantali-välin peruskorjaus ja sähköistys on sisältynyt investointiohjelmaan 2023–2030 ja ollut kirjattuna Turku-Uusikaupunki-välin peruskorjauksen kanssa samaan hankkeeseen. Kansainvälisen liikenteen muutosten seurauksena tavaraliikenne väliltä on loppunut vuonna 2022. Henkilöliikennettä radalla ei ole ollut, mutta esillä on ollut henkilöliikenteen kehittämistä radalla. Hanke ei sisälly investointiohjelmaan, koska hankkeen merkitys ja liikenteelliset perustelut ovat muuttuneet, eikä liikenteestä jatkossa ole riittävää tietoa.

RAISION KAUPUNGIN LAUSUNTO

Väyläviraston laatima Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2024–2031-ohjelma sisältää toteutuskelpoiset hankkeet, joista Turun seudulle tärkeimpinä ovat E18 Kehätien parantaminen Raisiossa sekä Turku-Uusikaupunki junaradan peruskorjaus. Investointiohjelmassa on

hankkeiden merkittävät vaikutukset (saavutettavuus, palvelutaso, taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys sekä turvallisuus) arvioitu väylätyypeittäin. MAL-hankkeista on esitetty listaus siltä osin, kuin ne sisältyvät valtion väyläverkkoon.

E18 Turun kehätien parantaminen Raision keskustassa –hanke on kannatettava ja tulee käynnistää viipymättä

E18 Kehätien parantaminen Raisiossa on investointiohjelman kärkihanke, joka toteutuessaan mahdollistaa Raision keskusta-alueen maankäytön kehittämisen kehätien varrella ja tukee koko Lounais-Suomen logistiikkaa merkittäväällä tavalla.

Investointiohjelmassa on esitetty perusteet CEF-tukikelpoisille hankkeille. E18 Turun kehätien parantaminen Raision keskustassa –hanke on investointiohjelman toteutusvalmiista TEN-T –hankkeista huoltovarmuuden kannalta kriittisin sekä viennin ja tuonnin kannalta keskeisin. Hanke on CEF-tukikelpoinen ja sille tulee hakea 50% rahoitus sotilaallisen liikkuvuuden rahastosta. Naantalın ja Turun satamien liikenne kulkee tieosuuden kautta ja hanke tukee merkittävältä osin Suomen länsiyhteyksien logistiikkaa. Liikennejärjestelmäsunnittelussa tulee huomioida Suomen uudenlainen geopolitiittinen toimintaympäristö ja panostaa huoltovarmoihin logistisiin länsiyhteyksiin.

Turku-Uusikaupunki junaradan peruskorjaus parantaa mm. tasoristeysturvallisuutta. Ratavälin sähköistys on valmistunut vuoden 2022 alussa. Raision kaupunki osaltaan edesauttaa henkilöjunaliikenteen saamista Raisioon tällä rataosuudella.

Raision kaupunki puoltaa esitettyjä kärkihankkeita. Suunnitelmassa esitetyt toteutuskelpoiset hankkeet ovat perusteltuja.

Raision kaupunki pitää myös tärkeänä, että (Turku) Raisio-Naantali – junaradan peruskorjaus ja sähköistäminen nostettaisiin takaisin investointilistalle. Kyseisen rataosuuden perusparannus ja sähköistys luovat mahdollisuuden henkilöjunaliikenteen toteuttamiseen Naantaliin asti, mikä tukee lisäksi huoltovarmuutta, elinkeinoelämää ja matkailua.

Lausuntopyyntö ja investointiohjelman luonnos ovat luettavissa lausuntopalvelu.fi-palvelussa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa edellä olevan lausunnon Väyläviraston investointiohjelmalla 2024-2031 luonnoksesta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.